

EVALVACIJA PILOTNE IZVEDBE PROGRAMA USPOSABLJANJA »AKTIVACIJA ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ« V REPUBLIKI SLOVENIJI

Razpis: KA2-1-2023

Ključna aktivnost 2 (KA2) – Sodelovanje med organizacijami in institucijami: mala partnerstva na področju izobraževanja odraslih

Številka projekta: 2023-1-SI01-KA210-ADU-000156306

Ime projekta: »Krepitev osebne odgovornosti v zaporniškem sistemu za trajnost v družbi«

Kratek naziv projekta: »First in - then out«

Obdobje izvajanja projekta: 1. 9. 2023 – 28. 2. 2025

Koordinator projekta: Cene Štupar – CILJ (SI)

Partner v projektu: Centar za izobrazbu (HR)

Pridružen partner: Ministrstvo za pravosodje, URSIKS (SI)

Pripravila partnerska organizacija projekta: Cene Štupar – CILJ (SI).

Februar, 2025

1. UVOD

V okviru projekta »**Krepitev osebne odgovornosti v zaporniškem sistemu za trajnost v družbi**« smo razvili program Aktivacija za trajnostni razvoj in Katalog kompetenc za program usposabljanja, ki ju bomo dopolnili na podlagi dveh pilotnih izvedb.

S programom želimo povečati zmožnost zaposlenih in zunanjih izvajalcev v zaporskem sistemu za sistemsko razumevanje in praktično implementacijo načel trajnostnega razvoja ter prispevati k uresničevanju okoljskih, družbenih in ekonomskih ciljev znotraj zavodov za prestajanje kazni. Program spodbuja trajnostne vrednote v zaporskem sistemu in omogoča zaposlenim ter zunanjim izvajalcem, da postanejo nosilci sprememb, ki aktivno vključujejo zaprte osebe v trajnostne aktivnosti. Poleg tega program spodbuja trajnostni življenjski slog, ki bo vplival na trajnostne spremembe v vsakdanjem življenju zaposlenih in zaprtih oseb, pri čemer bo zagotovljen njihov prispevek k širšemu zelenemu prehodu in vključujoči družbi.

Prva pilotna izvedba programa se je odvijala na Hrvaškem.

Druga pilotna izvedba pa se je odvijala **v Sloveniji, v Ljubljani, od 3. do 4. februarja 2025 v prostorih Cene Štupar – CILJ.**

2. UDELEŽENCI PILOTNE IZVEDBE

- **Skupno število udeležencev:** 10
- **Struktura udeležencev:**
 - 4 učitelji, ki poučujejo v zaporih in so zaposleni v organizaciji Cene Štupar – CILJ
 - 6 zaposlenih iz **petih različnih zavodov za prestajanje kazni (ZPKZ).**

3. MULTIPLIKATORJI

Izvajalci pilotne izvedbe so bili multiplikatorji, ki poznajo delo v zaporskem sistemu in so se predhodno usposabljali za izvajanje vsebin iz področja trajnostnega razvoja v zaporskem sistemu. Njihova vloga je bila ključno pedagoška in motivacijska – prenašali so vsebine, izvajali aktivnosti in z različnimi metodami in pristopi spodbujali udeležence pilotne izvedbe programa za sistemsko razumevanje in praktično implementacijo načel trajnostnega razvoja. Po predhodni odobritvi s strani slovenske nacionalne agencije smo tako v hrvaško kot tudi v slovensko pilotno izvedbo programa usposabljanja vključili tako slovenske kot hrvaške

multiplikatorje. Tako smo obogatili obe pilotni izvedbi, da niso vključeni multiplikatorji zgolj tiste države, kjer se pilotna izvedba izvaja, ampak multiplikatorji in projektno osebje obeh držav. Pri določenih temah so z multiplikatorji sodelovale tudi tri članice projektnega tima, ki so sodelovale tudi pri pripravi programa usposabljanja in Kataloga kompetenc. Omenjena meddržavna zastopanost multiplikatorjev pomeni dodatno izmenjavo izkušenj in iskanje rešitev za uvajanje trajnostnih praks pri poučevanju in delu z zaprtimi osebami med multiplikatorji iz obeh držav ter udeleženci pilotnih izvedb. Kakor je v nadaljevanju razvidno iz odgovorov udeležencev, je mednarodni vidik multiplikatorjev (vključeni hrvaški in slovenski multiplikatorji), izmenjava izkušenj in primeri dobrih praks iz drugih držav velik doprinos pri pilotni izvedbi programa.

4. STRUKTURA PROGRAMA

Program Aktivacija za trajnostni razvoj je zasnovan v obliki 20 ur organiziranega dela in 10 ur samostojnega domačega dela. Samostojno delo je namenjeno udeležencem programa in njihovemu razmisleku, kako in na kakšne načine lahko samo prispevajo k varovanju in bolj čistemu in zdravemu okolju ter zmanjševanju porabe virov. V prvi vrsti je namreč program namenjen povečanju ozaveščenosti učiteljev in zaposlenih o pomenu in nujnosti trajnostnega razvoja nasploh in v zaporskem sistemu, da bodo lahko načrtovali in spodbujali zaprte osebe k trajnostnim praksam.

Vsebinski sklopi pilotne izvedbe programa usposabljanja Aktivacija za trajnostni razvoj v Sloveniji:

- Uvod v trajnostni razvoj
- Vpliv posameznika na spremembe
- V zdravem telesu zdrav duh in zdravo okolje
- Odpadki in reciklaža
- Sredstva za čiščenje in higiena
- Hrana in voda
- Energija

Samostojno delo (10 ur): Udeleženci so individualno izvajali aktivnosti za ozaveščanje in zmanjševanje lastnega okoljskega odtisa (npr. spremljanje porabe vode/energije, uporaba trajnostnih izdelkov, zmanjšanje odpadkov).

5. REZULTATI EVALVACIJSKEGA VPRAŠALNIKA UDELEŽENCEV PILOTNE IZVEDBE V SLOVENIJI

Evalvacija je bila izvedena s standardiziranim anketnim vprašalnikom.

Od 10-ih udeležencev pilotne izvedbe jih odgovorilo 8.

Rezultati

Evalvacijsko vprašanje	Povprečna ocena (1–5)	Komentarji / Opombe
1. Jasnost predavitve vsebine s strani predavateljev/multiplikatorjev	5.00	Vsebine zelo jasno strukturirane, primeri iz prakse
2. Primernost metod in oblik dela predavateljev/multiplikatorjev	4.75	Ena manjša pripomba glede dinamike dela
3. Zadovoljstvo s tehničnimi pogoji (internet, zvok, slika)	5.00	Brez tehničnih težav
4. Zadovoljstvo z organizacijo (obveščnost, logistika)	5.00	Visoka organizacijska raven
5. Uporabnost vsebin programa	4.50	Nekateri udeleženci bi želeli več poudarka na konkretnih primerih iz zaporskega okolja
6. Ocenjevanje dolžine in urnika programa	6 od 8 »ravno prav«, 1 »prekratko«, 1 »predolgo«	
7. Bi program priporočili tudi drugim zaposlenim/kolegom?	DA: 8 (100%)	Polna priporočilna vrednost
8. Splošno zadovoljstvo	4.88	Visoka raven zadovoljstva
9. Dodatni komentarji	5 udeležencev	Poudarjena potreba po izvedbi programa tudi za vodstvo URSIKS

Dodatni komentarji k 9. točki:

- Vsebine projekta so mi bile zelo zanimive. Malo smo lahko tudi obnovili znanje, ki smo ga včasih pridobivali v šolah. Menim, da bom marsikatero informacijo in pridobljeno znanje lahko prenesla dalje.
- Odlična hrana in lepa darila.
- ozaveščanje in seznanitev s programov priporočam še za vse ostale zaporske delavce
- Prijetno in informativno izobraževanje z obilo priložnosti za razmislek in idej za vpeljevanje sprememb v osebno in poklicno življenje.

- Po mojem mnenju bi bilo potrebno podoben program izpeljati tudi na nivoju vodilnih v URSIKS, namreč ideje, ki so bile predstavljene na seminarju mogoče ne bodo padle na plodna tla. Res je, da je vloga posameznika v podobnih vprašanjih izjemno pomembna, vendar smo delavci primorani postopati tako kot nam narekuje sistem.

Kvalitativne ugotovitve

- **Pohvale:**
 - Jasnost in strukturiranost vsebin
 - Vključenost praktičnih primerov
 - Dobro vodene skupinske diskusije
 - Vzdušje sodelovanja in odprtega dialoga
 - Primeri dobrih praks iz drugih držav
- **Predlogi za izboljšave:**
 - Umestitev programa usposabljanja v letni načrt uprave za zaporski sistem in organizacije, ki izvaja program (vpliv na sistemske spremembe)
 - Še več fokusiranih vsebin za konkretne zaporske kontekste (npr. primeri dobre prakse še iz drugih držav, poleg SLO in HR)
 - Daljši čas za razprave

Kratki zaključki

- **Uspešnost:** Pilotna izvedba programa je bila **zelo uspešna** po vseh ocenjenih vidikih – povprečne ocene nad 4.5, 100% priporočilnost, aktivna udeležba.
- **Replikabilnost:** Program ima visoko potencialno vrednost za replikacijo tudi v drugih zavodih ter za druge ciljne skupine znotraj zaporskega sistema.
- **Nadgradnja programa:** Na podlagi rezultatov priporočamo dopolnitev:
 - **Vsebinsko** z dodatnimi primeri dobrih praks iz tujine in doma
 - **Organizacijsko** z umestitvijo programa v letni načrt uprave za zaporski sistem.

Priporočila

- **Letno usposabljanje na temo trajnostnega razvoja** za vse nove zaposlene in zunanje izvajalce v zaporskem sistemu (umestitev programa usposabljanja v letni načrt uprave za zaporski sistem in v letni načrt organizacije, ki izvaja program (vpliv na sistemske spremembe)).

6. REZULTATI EVALVACIJSKEGA VPRAŠALNIKA IZVAJALCEV - MULTIPLIKATORJEV PILOTNE IZVEDBE V SLOVENIJI

Evalvacija je bila izvedena s standardiziranim anketnim vprašalnikom.

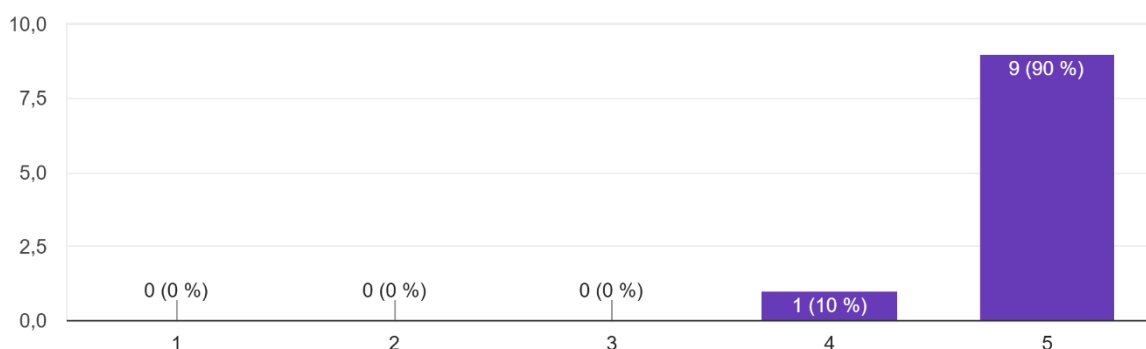
Odgovarjalo je 10 izvajalcev pilotne izvedbe usposabljanja (7 multiplikatorjev + 3 članice projektnega tima, ki so sodelovale z multiplikatorji v pilotni izvedbi in tudi sodelovale pri pripravi programa usposabljanja Aktivacija za trajnostni razvoj in Kataloga kompetenc).

Od 10-ih jih odgovorilo 10 izvajalcev.

Rezultati

1. vprašanje

1. Kako biste ocijenili učinkovitost pilot provedbe u i resursa koje ste koristili za edukaciju zaposlenika i predavača o održivim praksama? / Kako...nju zaposlenih in učiteljih o trajnostnih praksah?
 10 odgovorov

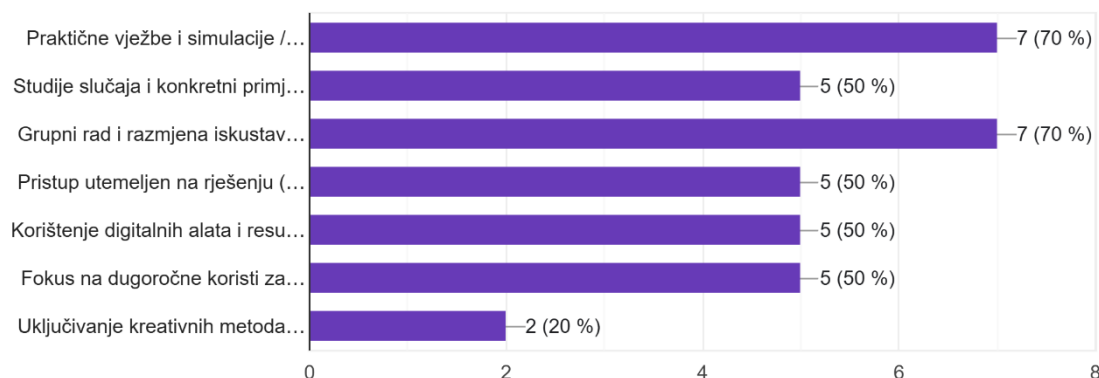

- **Število odgovorov:** 10
- **Povprečna ocena:** 4,9 / 5
- **Distribucija:**
 - Ocena 4: 1 anketiranec (10 %)
 - Ocena 5: 9 anketirancev (90 %)
- **Interpretacija:** Rezultati kažejo na **izjemno visoko zadovoljstvo** z izvedbo in uporabljenimi viri. Kar 90 % udeležencev je izrazilo najvišje možno zadovoljstvo, kar nakazuje na:
 - visoko kakovost vsebine,
 - ustrezno izbiro didaktičnih metod,
 - primerno prilagojenost kontekstu (delo z ranljivimi skupinami).

2. vprašanje

2. Koje su specifične metode ili pristupi koje ste koristili u obuci zaposlenika i predavača kako biste im pomogli da lakše integriraju održive prakse u ra...ostne prakse pri delu oz. poučevanju zaprtih oseb?

10 odgovorov

- **Najpogostejše uporabljene metode (več odgovorov možnih):**

- Praktične vaje in simulacije – **7 (70 %)**
- Skupinsko delo in izmenjava izkušenj – **7 (70 %)**
- Uporaba digitalnih orodij – **5 (50 %)**
- Študije primerov – **5 (50 %)**
- Na rešitve usmerjen pristop – **5 (50 %)**
- Fokus na dolgoročne koristi za zaprte osebe – **5 (50 %)**
- Kreativne metode (igre vlog ipd.) – **2 (20 %)**

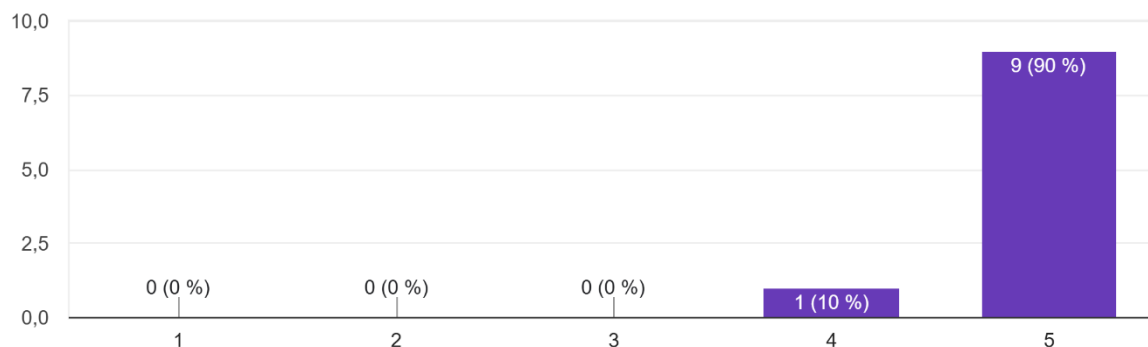
- **Interpretacija:**

- Usposabljanje je temeljilo na **interaktivnih, problemsko in na rešitve naravnanih metodah**, s poudarkom na izmenjavi izkušenj in praktičnem učenju.
- **50 %** izvajalcev pilotne izvedbe (multiplikatorjev) je uporabljalo metode z visoko **aplikativno vrednostjo** (študije primerov, reševanje problemov, digitalna orodja).
- **Kreativne metode** so bile vključene redkeje (20 %), kar kaže na manj sistematično uporabo – tukaj je potencial za nadaljnji razvoj, zlasti za bolj vključujoče in transformativne učne pristope v zaporskem kontekstu.

3. vprašanje

3. Da li su specifične metode ili alati koji su korišteni u pilot provedbi programa bili primjenjivi? / Ali so bile specifične metode oz. pristopi, ki ste jih uporabljali v pilotni izvedbi programa, uporabni?

10 odgovorov

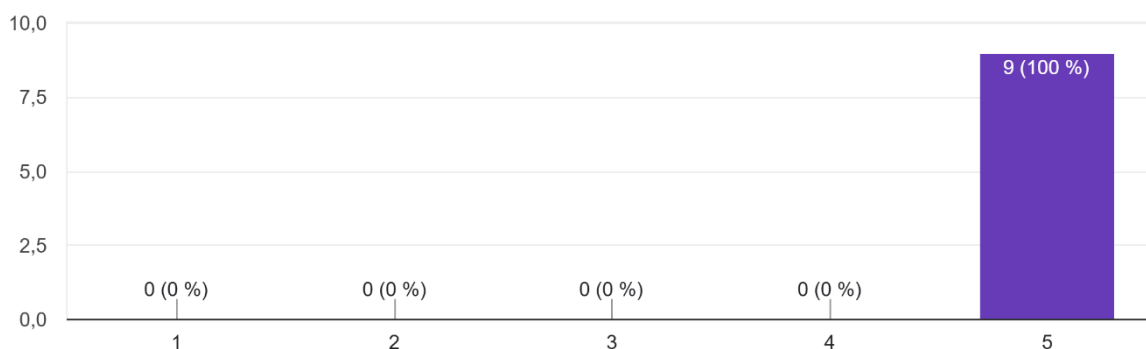

- **Ocena uporabnosti metod in pristopov:**
 - Ocena 5: 90 %
 - Ocena 4: 10 %
- **Skupna povprečna ocena: 4,9 / 5**
- **Interpretacija:** Metode so bile ocenjene kot **visoko uporabne v praksi**.

4. vprašanje

4. Kako biste ocijenili međusobnu suradnju među multiplikatorima, zaposlenicima i predavačima tijekom provedbe pilot programa? / Kako bi ocenili ...i in učitelji pri izvajanju pilotne izvedbe programa?

9 odgovorov

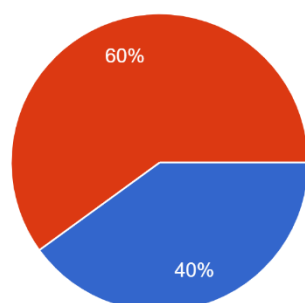

- **Ocena 5 (najvišja):** 100 %
- **Interpretacija :** Izjemna zaznava timskega sodelovanja med multiplikatorji, učitelji in zaposlenimi.

5. vprašanje

5. Kako ocenjujete duljinu trajanja provedbe pilot programa (20 sati) i samostalnog rada polaznika (10 sati)? / Kako ocenjujete trajanje izvajanja ...niziranega in 10 ur samostojnega dela udeležencev)?

10 odgovorov

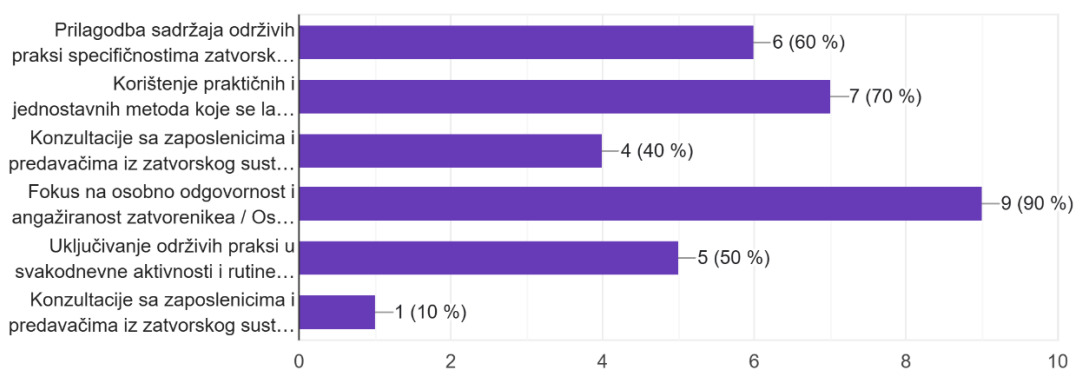
- Slazem se s doljinom trajanja / Strinjam se z dolžino trajanja programa
- Povečati duljinu trajanje provedbe, a smanjiti duljinu trajanja samostalnog rada / Podaljšati čas izvedbe organiziranega dela in skrajšati čas samostojnega dela
- Smanjiti duljinu trajanje provedbe, a povećati duljinu trajanja samostalnog rada / Skrajšati čas izvedbe organiziranega dela in podaljšati čas s...

- **Strinjanje z dolžino:** 40 % (4/10)

- **Želja po spremembi:**
 - **Povečati organiziran del, zmanjšati samostojnega: 60 %**
- **Interpretacija:** Večina vidi potrebo po več organiziranega dela. Noben izvajalec programa ni želel več samostojnega časa ob zmanjšani izvedbi.

6. vprašanje

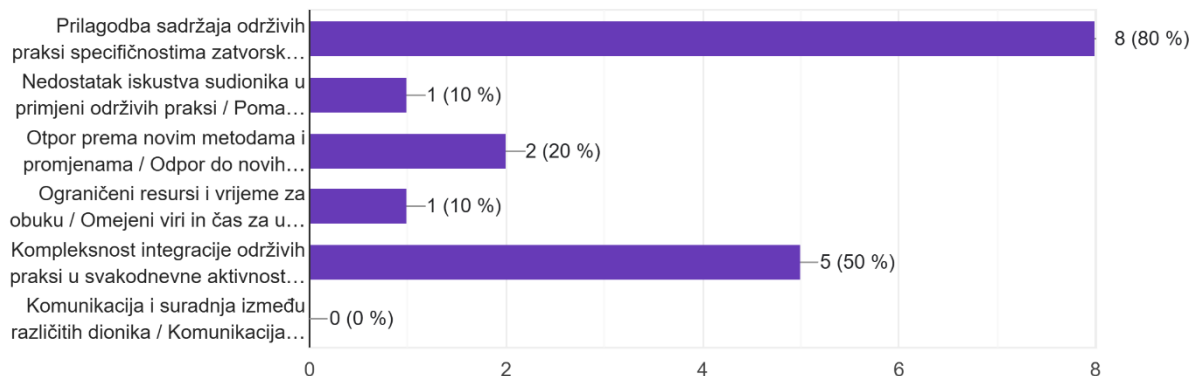
6. Kako ste osigurali da održive prakse koje ste podučavali budu relevantne za konkretne izazove zatvorskog sustava i svakodnevni rad sa zatvoreni...istima in vsakodnevnega dela z zaprtimi osebami?
 10 odgovorov

- **Najpogosteje navedeni pristopi:**
 - Osredotočenje na osebno odgovornost in angažiranost – 90 %
 - Praktične, enostavne metode – 70 %
 - Prilagoditev specifičnostim sistema – 60 %
- **Interpretacija:** Poudarek na **personalizaciji, praktičnosti in relevantnosti za zaporski kontekst.**

7. vprašanje

7. Koji su najveći izazovi s kojima ste se susreli kao multiplikatori tijekom provedbe pilot programa, i kako ste ih prevladali? / Kateri so največji izzi...njem pilotnega programa in kako ste jih premagovali?
 10 odgovorov

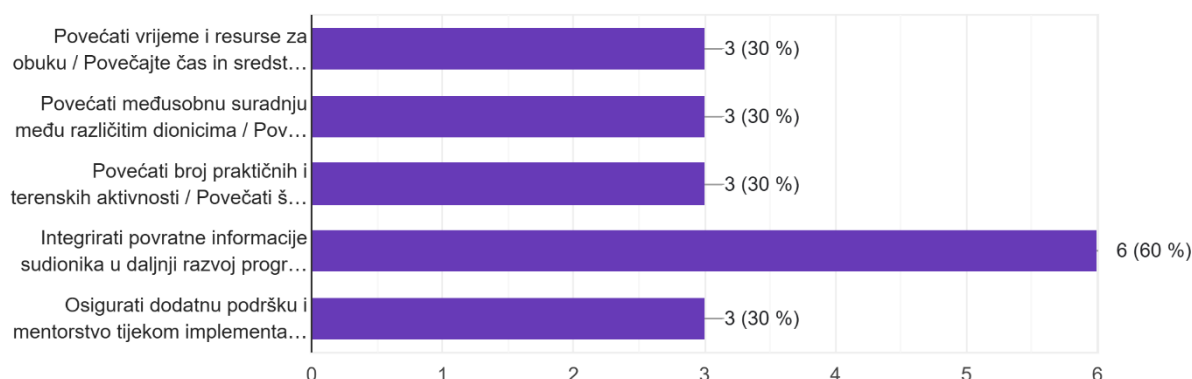

- **Glavni izzivi (≥ 50 %):**
 - Prilagoditev vsebin posebnostim sistema – 80 %
 - Kompleksnost integracije v vsakdanjo prakso – 50 %
- **Manj izpostavljeni izzivi:**
 - Pomanjkanje izkušenj pri udeležencih, odpor do sprememb, pomanjkanje virov – ≤ 20 %
- **Interpretacija:** Sistemskost in vsakdanja izvedba sta največja izziva. Ključna točka: **operacionalizacija znanja** v rigidnem okolju.

8. vprašanje

8. Koje preporuke imate za daljnji razvoj i unapređenje programa na temelju iskustava koja ste stekli kao multiplikatori tijekom provedbe ovog pilota? / ...multiplikatori pridobili med izvajanjem tega pilota?

10 odgovorov

- **Najmočnejše priporočilo:**
 - Integracija povratnih informacij udeležencev – 60 %
- **Ostala priporočila (vsako 30 %):**
 - Več sredstev in časa za usposabljanje
 - Več praktičnih/terenskih aktivnosti
 - Več sodelovanja deležnikov
 - Mentorstvo in dodatna podpora
- **Interpretacija:** Jasna usmeritev k **odzivnemu in reflektivnemu razvoju**, ob večji podpori v izvedbi.

9. vprašanje

Na temelju iskustava iz pilot provedbe programa, kako biste procijenili dugoročne učinke implementacije održivih praksi u zatvorskom sustavu? /

Kako bi na podlagi izkušenj iz pilotne izvedbe programa ocenili dugoročne učinke uvajanja trajnostnih praks v zaporskom sistemu?

Odgovori k 9. točki:

- realnima održivim
- realnim i održivim
- Implementacija održivih praksi u zatvorski sustav vrlo su važna karika u ukupnoj održivosti koja je briga svih nas te su zalag za budućnost onih koji dolaze (u užem smislu važni su za rehabilitaciju i reintegraciju zatvorenika, lokalnu razinu i vezu sa lokalnom zajednicom u mjestu u kojem se nalazi kazneno tijelo i dr.)..

- Boljša resocializacija zaprtih oseb, zmanjšanje stroškov zaporskega sistema, učinek na lokalno skupnost (da se zaprte osebe učijo o odgovornosti do okolja, ima zapor večjo pozitivno podobo v lokalnem okolju, saj bodo te zaprte osebe, po izpustu iz zapore tudi lahko prispevale k ohranjanju in bolj čistemu okolju.
 - Vrlo primenjivo za zatvorski sustav gdje su na različitim poljima moguće velike uštede finansijskih sredstava (voda, energija, hrana....)
- **Teme, ki izstopajo glede dolgoročnih učinkov uvajanja trajnostnih praks v zaporskem sistemu**
 - Boljša resocializacija in odgovornost zaprtih oseb
 - Vpliv na zmanjšanje stroškov (energija, hrana, voda)
 - Pozitivna podoba zapore v lokalnem okolju
 - Povezava z lokalno skupnostjo
 - Rehabilitacija in prispevek k okoljski ozaveščenosti
 - **Interpretacija:** Izvajalci pilotne izvedbe vidijo **trajnostne prakse kot orodje za večplastne učinke:** individualne (resocializacija), sistemske (stroški), in družbene (vpliv na lokalno skupnost).

Povzetek ključnih kvantitativnih indikatorjev

Kazalnik	Rezultat
Povprečna ocena učinkovitosti	4,9 / 5
Povprečna ocena uporabnosti metod	4,9 / 5
Povprečna ocena sodelovanja	5 / 5
Podpora za več organiziranega časa	60 %
Glavni izziv: prilagoditev vsebin	80 %
Ključna metoda: praktične vaje	70 %
Ključni učinek: resocializacija	navajajo 100 % anketirancev v odprtih odgovorih

Kratki zaključki

- **Izjemna splošna učinkovitost programa**
 Usposabljanje je bilo izredno dobro ocenjena s povprečno oceno 4,9/5. Udeleženci so ga zaznali kot uporabno, relevantno in izvedbeno kakovostno.
- **Močan poudarek na interaktivnem in praktičnem učenju**
 Uporaba praktičnih vaj, simulacij, skupinskega dela in digitalnih orodij je bila prepoznana kot ključna za uspešno vključevanje vsebin v prakso.
- **Visoka stopnja sodelovanja in medsebojnega učenja**
 Vsi anketiranci (100 %) so sodelovanje med multiplikatorji, učitelji in zaposlenimi ocenili kot zelo dobro, kar kaže na visoko stopnjo usklajenosti in zavzetosti.

- **Potreba po več strukturiranega časa za usposabljanje**
Večina (60 %) predlaga zmanjšanje samostojnega dela v korist več vodenih, strukturiranih ur, kar pomeni potrebo po dodatni podpori udeležencem.
- **Izzivi ostajajo predvsem sistemski in kontekstualni**
Največji izziv je bila prilagoditev vsebin zaporskemu okolju (80 %), kar kaže na potrebo po večji fleksibilnosti in ozaveščenosti o specifikah delovanja znotraj zaporskega sistema.
- **Trajnostne vsebine so prepoznane kot orodje za resocializacijo**
Udeleženci verjamejo, da trajnostne prakse prispevajo k rehabilitaciji zaprtih oseb in povečujejo njihovo osebno odgovornost, obenem pa krepijo ugled institucije in zmanjšujejo stroške.

Priporočila

- **Povečanje strukturiranega časa in zmanjšanje samostojnega dela**
 - Priporočilo: prilagoditi časovno strukturo usposabljanja tako, da se poveča delež vodenega izobraževanja (vsaj 25 % več), saj udeleženci zaznavajo potrebo po več vodeni praksi.
 - Referenca: 60 % udeležencev podpira to spremembo.
- **Razširiti uporabo praktičnih in simulacijskih metod**
 - Priporočilo: ohraniti in razširiti uporabo metod, kot so simulacije, skupinske razprave in reševanje primerov, saj so bile ocenjene kot najučinkovitejše.
 - Podatki: 70 % jih izpostavi kot najbolj učinkovite.
- **Nadgraditi vrednotenje dolgoročnih učinkov**
 - Priporočilo: razviti kazalnike za spremljanje učinkov trajnostnih praks na resocializacijo, vedenje in stroške (npr. poraba vode, hrane, energije).
 - Predlog: sodelovanje z vodstvom institucije in lokalnimi partnerji za zbiranje kvantitativnih podatkov.
- **Pripraviti priporočila za sistemske spremembe**
 - Priporočilo: na podlagi izsledkov pripraviti priporočila za sistemske izboljšave (npr. vključitev programa v stalno ponudbo zaporskega sistema).

7. SKUPNI POVZETEK EVALVACIJE PILOTNE IZVEDBE (UDELEŽENCI IN IZVAJALCI PILOTNE IZVEDBE - MULTIPLIKATORJI)

Ocene in zadovoljstvo

- **Udeleženci (učitelji, zaposleni v zavodih):**
 - Povprečna ocena: **4,88/5**

- 100 % bi program **priporočilo dalje**
- **Uporabnost vsebin:** 4,5/5
- **Multiplikatorji (izvajalci programa):**
 - Povprečna ocena: **4,9/5**
 - 90 % jih je podalo najvišjo možno oceno (5)
 - Ocena sodelovanja: **5/5**

Učinkovitost metod

- Najpogostejše metode:
 - **Praktične vaje/simulacije:** 70 %
 - **Skupinsko delo, študije primerov, digitalna orodja:** 50–70 %
 - **Kreativne metode (igre vlog ipd.):** manj pogosto (20 %)
- Ocenjene kot **visoko uporabne (90 %)** in prilagojene ranljivim skupinam

Izpostavljene koristi

- **Udeleženci:** jasnost vsebin, primeri iz prakse, struktura, odprt dialog
- **Multiplikatorji:** timsko sodelovanje, fokus na dolgoročne učinke, metodološka raznolikost

Glavni izzivi

- **Prilagoditev vsebin** zaporskemu kontekstu (80 %)
- **Integracija v prakso** (50 %)
- **Pomanjkanje časa za diskusije**, želja po **več vodenih urah** (60 %)

Percepcija dolgoročnih učinkov (odprti odgovori)

- **Resocializacija** in večja odgovornost zaprtih oseb
- **Znižanje stroškov** (voda, energija, hrana)
- **Pozitivna vloga zapora v lokalni skupnosti**
- **Okoljska ozaveščenost** in rehabilitacija

Kratki zaključki

- Obe ciljni skupini (udeleženci in izvajalci) sta program ocenili kot **izjemno uspešen**.
- Posebej izstopajo: **interaktivnost, uporabnost, strukturiranost vsebin** ter timsko vzdušje.
- Ključni izziv ostaja **operacionalizacija** vsebin v specifičnih zaporskih pogojih.

Priporočila

- **Umestitev programa** v letni načrt uprave za zaporski sistem (sistemska raven) in organizacije, ki program izvaja.
- **Več organiziranega časa** (manj samostojnega) in razširitev razprav, tudi s primeri dobrih praks iz tujine in več praktičnih elementov.

- **Vzpostavitev** letnih usposabljanj programa usposabljanja na ravni zaporskega sistema (novo zaposleni in starejši – izmenjava izkušenj).
- **Strukturirano zbiranje povratnih informacij udeležencev** in vključevanje le-teh v nadaljnji razvoj.

8. PRILOGA

Izjave udeležencev pilotne izvedbe v Sloveniji, Ljubljana

Pozdravljeni,

Z izobraževanjem sem bila zelo zadovoljna, ker je bilo zelo praktično usmerjeno, široko podano in istočasno vse povezano. Dobra stran in zame zelo uporaben del je bil, da so vsi multiplikatorji/predavatelji ob teoriji in dejstvih uspeli vse skupaj ilustrirati s konkretnimi primeri in primerjavami, kar pomeni da si vse skupaj, predvsem številke, dejansko osmislimo in se zavemo kaj v resnici za nas in za naše življenje pomenijo ta dejstva. Veliko že vemo o tem, veliko preberemo in tudi že veliko stvari izvajamo v svojem življenju ali na delovnem mestu. Predavanja so bila dober način za intenzivno možgansko nevihto pri vsakem od udeležencev. Sama sem med predavanji že dobila še nove ideje kaj vse še lahko vpeljem v svoje delo s svojimi udeleženci kot tudi v svoje življenje. Dodana vrednost pa je vsekakor bila, da smo ugotovili kako je vse to kar že vemo dejansko tudi med sabo povezano v en velik cikel na katerega lahko tudi vplivamo-z veliko vztrajnosti.

Kristina Brumat, učiteljica angleščine v ZPKZ Dob

Spoštovani,

Evalvacija usposabljanja:

Sprva sem jemal izobraževanje, kot še eno izmed nekaterih, ki se jih udeležimo in pogosto ne izpolnijo naših pričakovanj. Že kmalu po uvodu me je pritegnila ravno širina področij, ki jih usposabljanje zajema, torej na eni strani problem s potrošništvom, ki zahteva zadovoljevanje naših (včasih navideznih) potreb, do porabe energije za izdelavo dobrin in na koncu tudi z odpadki.

Ravno osvetlitev vseh teh negativnih dejavnikov naenkrat, ob istem času in na enem mestu daje vpogled v obsežnost globalnega problema. Številke so žal strašljive. Ključni dejavnik pri tem je človek, torej jaz,...mi.

Vesel sem, da so multiplikatorji problem predstavili na način zavedanja osebne odgovornosti-kaj delam narobe, kako lahko kot odgovoren človek izboljšam razmere, kaj lahko pripomorem...

Poudarjeno je bilo, da vloga posameznika ni zgolj na lastni ravni, potrebno je vplivati tudi na druge, kjer pa smo žal omejeni na načine. Ali se obnašamo tako, da smo drugim vzgled, ali pa mogoče z represijo?

V zaporskem sistemu je zagotovo, (še posebej v Prevezgojnem domu, kjer delamo z mladimi ranljivimi skupinami), zagotovo vzgled tisti, ki lahko največ pripomore. Žal pa se moramo zaradi neodgovornih ravnanj posluževati tudi sankcij. Osebna odgovornost mladoletnih je v naši instituciji na zelo nizki ravni. Zanimivo je videti razlike med posamezniki za katere veš, da prihajajo iz različnih socialnih in tudi etničnih okolij. Žal težko najdem način, kako bi lahko uspešno z zavedanjem vplival na mladoletnike, ki zelo radi poudarjajo, da jih je sistem po krivici zaprl, hkrati pa iščejo načine kako bi se sistemu maščevali. Tako, da lahko večino neodgovornega, objestnega in tudi agresivnega ravnanja pripišemo ravno upiranju sistema.

Pri zaposlenih je zavedanje družbene odgovornosti za trajnostno ohranjanje na višji ravni, vendar se tudi tukaj najdejo posamezniki, ki se nezavedno obnašajo v nasprotju z načeli trajnosti.

Če ločevanje odpadkov ni noben problem, je zagotovo prisoten problem porabe virov, tako vode, kot elektrike in nenazadnje tudi toplotne energije. Tako se zgodi, da se ne ugašajo luči, klime poleti ohlajajo prazne prostore, v zimskih mesecih se prekomerno ogrevajo prostori, ki so redko v uporabi, itd..

Na višji ravni, torej na ravni UIKS-a, kjer se ukvarjajo s sistemskimi problemi je včasih zaznati nedojemanje resnosti težav oz. se prioritete vedno najdejo drugje.

Tako večkrat slišimo, kako ni finančnih sredstev za izboljšave in novitete, kljub vsemu pa je skozi leta zanemarjanj, v zadnjem obdobju opaziti napredke tudi pri energetske sanacijah stavb.

Seveda bi se na tem področju dalo narediti še bistveno več, predvsem je potrebno razumeti, da je za dolgoročno varčevanje potrebno več vlagati sedaj, tako finančno, kot kadrovske in z znanji ter ozaveščanjem.

Sicer vse pohvale organizatorjem-multiplikatorjem za kvalitetno izpeljano usposabljanje, ob tem bi se rad zahvalil kolegom iz Hrvaške za vpogled v izkušnje pri reševanju težav na področju trajnosti v njihovem zaporskem sistemu.

Roman Ferle, koordinator

Prevezgojni dom Radeče

Pozdravljeni,

Sem zelo hvaležna, da sem lahko sodelovala pri zgoraj omenjenem projektu. Tema se mi zdi zelo aktualna, življenjska in uporabna v našem vsakdanu, tako doma, kot tudi na delovnem mestu. V času usposabljanja sem ugotovila, da obstaja še veliko možnosti, da se vsi skupaj še izboljšamo v zvezi z ohranjanjem naše narave, oziroma celega planeta za nas in naše zanamce.

Nastasia Živković, ZPKZ Ig.

Lep pozdrav,

Nastasia Živković
višja svetovalka

ZPKZ Ig
Na grad 25
1292 Ig
Tel: 01/4201-906

Pozdravljeni.

Kot sem že povedala na evalvaciji mi je bilo izobraževanje/usposabljanje zelo všeč. Malo smo lahko obnovili znanje, ki smo ga pridobivali v času srednje šole. Sama bom lahko pridobljeno znanje definitivno uporabila pri predavanju zaprtim osebam v sklopu promocije zdravja, saj so teme zelo uporabne in koristne. Vseeno pa sem mnenja, da bi se iz zaporskega sistema morali izobraževanja/usposabljanja udeležiti tudi kader na »vodstvenih položajih«, kateri bi marsikatero pridobljeno informacijo lažje prenesli v prakso.

Dovoljujem, da se izjava uporabi na PPT prezentaciji.

Lep pozdrav!

Aleksandra Bah
dipl. m. s.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA PRAVOSODJE
UPRAVA RS ZA IZVRŠEVANJE KAZENSKIH SANKCIJ
Zavod za prestajanje mladoletniškega zapora
in kazni zapora Celje

Pošiljam izjavo z evalvacije.

»Navade, ki so v nas kot posamezniku zakoreninjene dolga leta, se težko spreminjajo, začeti je potrebno z majhnimi koraki in gre za tek na dolge proge (tu mislim predvsem na prehranjevalne navade, odnos do ravnanja z energijo, ravnanje z odpadki, trajnostna mobilnost, ipd), obstajajo pa tudi področja, kjer je možno v relativno kratkem času delati velike korake. V mislih imam uporabo ekoloških čistil v javnih ustanovah, ekološka-zdrava prehrana (bolnice, šole, zapori, domovi za ostarele,...ipd), vlaganje v prometno infrastrukturo in še kaj. Ne nazadnje so odločevalci v svojih politično propagandnih programih polni ust trajnostne agende.«

Lp, Gregor Koren, ZPKZ Ljubljana

